

Een verdwenen brouwerij op het Baarschotse Teechoven uit 1687

door Jan van Helvoirt

Op 14 augustus 1687 werd een 'Lijste van de brouwerijen binnen den parochie van Diessen' gemaakt. Zes namen van brouwers werden genoteerd. Twee van hen kwamen uit Baarschot. Jacob Jansen Beersmans op het *Uyleijnde* 4 tonnen bier met een ketel van 8 aam en Jacob Cornelis Beersmans op het *Teechoven* 4½ tonnen. Deze laatste brouwerij, die tot in het begin van de achttiende eeuw met bijbehorende hoeve achter de latere 'Oude Brouwerij' in Baarschot stond, werd in 1689 verdeeld onder de kinderen Beersmans:

... de camer en het woonhuijs tot Baeschot, gaende tot den graet van de schouw tusschen de camer ende keuken door, met de solderinge ende boven timmeringe van de gemelte camer. De buitenste deur aan het portaal moest samen gebruikt en onderhouden worden. Andere bepalingen waren: deselve de voorschreven camer schier ofte morgen wilden affbreecken, en sullen de graet ofte middenmuur van de schouw niet mogen quetsen, item hiertoe de geheele este om deselve aldaer te gebruijcken, oftswels te mogen versetten ofte affbreecken. Verder was er het geheele brouwhuijs met den brouwketel, kuijp ende ander brouwgereetschap.

Hendrina Beersmans hertrouwde Anthonie Smits, die reeds als kind zijn jeugd in Baarschot had doorgebracht, in 1713. In 1714 en 1717 kreeg zij enkele flinke erfenissen van haar oom Jacob, waaronder 9000 gulden en *een huijsinge en aengelaegh gestaen ende geleghen tot Baeschoth onder Diessen groot omtrent seven lopens aldaer de gemene straete oost*. In datzelfde jaar werd de bouw van haar 'nieuwe brouwerij' afgerond. Dit gebouwencomplex werd geplaatst op de 'voorpoting' vóór de brouwerij van haar overgrootvader op *Teechoven*. Intussen woonde haar zuster Catharina nog enige tijd in het oude *brouwhuysken metten camer* voordat ze vertrok naar het Diessense Pannenhuis. Ongeveer tegelijkertijd vertrok haar andere zuster Jenneken naar den Heuvel om samen met haar man Cornelis Cools een nieuwe boerderij/brouwerij te bouwen, de latere herberg Van Helvoirt.

De kaart van 1828 laat zowel de 'oude brouwerij' als de oude gebouwen daarachter op Teechoven samen nog goed zien. *'t-Eeck-Owen*: dat zijn lage, drassige op het water gewonnen gronden. Tussen Teechoven en de hogere gronden daarachter lag een stroompje, een waterloop. Dat waterde af op de grote beek de Reusel. Op die plaats heette het gebied erg toepasselijk de *Kroppen*. De betekenis daarvan was dan ook: gegraven gracht.

Op een kaart uit 1890 zien we de oude gebouwen niet meer. Wellicht dat Anthonie Goossens de gebouwen op Teechoven sloopte. Misschien dat hier ook wel de oude kern ligt van het laat middeleeuwse Baarschot. Baarschot uit de Volle Middeleeuwen zullen we dan daar vlak achter moeten zoeken. Nu duidelijk is dat er twee brouwerijen vlak bij elkaar stonden, kan ik enigszins vrede hebben met de nieuwe gekunstelde naam 'Brouwershof'. In het historische Beek blijft het wat betreft naamgeving trouwens ook vaak ... vechten tegen de bierkaai!

Achter deze brouwerij stond in 1687 de oudere brouwerij van Beersmans, genaamd *Teehoven*